

Antoine Bodar

Tweeëndertigste Zondag door het jaar (B)
Begijnhofkerk Amsterdam 8 XI 2006
Joseph-kathedraal Groningen 12 XI 2006
Catherina-kathedraal Utrecht 12 XI 2006

ENIGE HOGEPRIESTER ENIG OFFER

Zeven zondagen aaneen leest de Kerk in het jaar [B], waarin vooral het evangelie van Marcus wordt overwogen in de wekelijkse eucharistieviering van de Dag des Heren, uit de Brief aan de Hebreëen – vanaf de zevenentwintigste tot en met de drieëndertigste – de zondag voorafgaand aan het hoogfeest van Christus Koning. Eeuwen lang hebben Bijbelgeleerden gemeend dat deze verhandeling, waarschijnlijk bedoeld voor christen geworden joden, aan Paulus zou moeten worden toegeschreven. Maar feitelijk behoort alleen het slot tot het genre van de brief en betreft het hier veeleer een gestyleerde onderrichting door een onbekende auteur – een preek van hoge vlucht, een homilie die Jesus Christus uitzingt als de ene en enige hogepriester Die het ene en enige offer heeft gebracht.

Hij is neergedaald van de goddelijke troon in den hoge (cf. W 18,14-15). Hij heeft onder ons gewoond (cf. Jo 1,14). Hij heeft geleden en is gestorven tot verzoening van onze zonden. Begraven is Hij opgewekt uit de doden en verzezen is Hij nog onder ons rondgegaan. Toen is Hij opgevaren naar Zijn Vader Die ook wij onze Vader mogen noemen – door toedoen van Zijn verzoening ‘aangenomen kinderen’ (cf. Jo 1,12) van de drie-ene God Die in de eeuwigheid is maar Zich heeft verwaardigd om te zien naar ons in de tijdelijkheid, omdat wij geschapen zijn naar Zijn beeld en bedoeld tot Zijn gelijkenis (cf. Gn 1,26) in uitzien naar Hem Die met ons in trouw de liefdesverbinding is aangegaan die wij veelal in ontrouw niet of weinig beantwoorden. Vandaar dat ons hart steeds in onrust blijft verkeren, nog daarenboven afgeleid door onze afgoden – bed en bank en buik, terwijl rust zich eerst voordoet in verlangen naar Hem, in Wie wij werkelijk eens rust kunnen vinden.

Zijn wij niet uit onze menselijke natuur vandaan, dus van nature, geroepen onze blik niet alleen om ons heen maar ook naar boven te richten tot Hem Die ons te boven gaat maar ons evengoed in liefde omarmt en ons als gebod de liefde leert? En is niet de armoede van onze tijd in het westen het zo geheten ‘verlichte’ denken dat ons wil opleggen alles uit te bannen wat niet door ons beperkte verstand en onze beperkte ervaring zonder meer kan worden gevat?

‘Nadat God eertijds vele keren op velerlei wijzen tot onze vaders heeft gesproken door de profeten, spreekt Hij nu tot ons door de Zoon’ – zo de opening van Hebreëen (cf. 1,1.3) – ‘Hij is de afstraling van Gods heerlijkheid en het evenbeeld van Zijn wezen. Na de reiniging van onze zonden te hebben voltrokken, heeft Hij Zich neergezet te rechter zijde van de Majesteit in den hoge.’ Hij is de ene en enige middelaar. ‘Wie Mij ziet, ziet de Vader’, heeft Hij geleerd (cf. Jo 14,9). Hij is de mens geworden God – zichtbaar als wij. Reeds dat is troostrijk en uiting van gevende liefde. Jesus de Christus heeft nadien de dood verduurd en is in Zijn sterven ons allen ten goede gekomen (cf. Heb 2,9). Hij is de getrouwe en barmhartige hogepriester, Die Zelf als mens beproefd, ons helpt in onze beproevingen, mits wij willen naderen tot de troon van Gods genade (cf. Heb 2,17-18;4,15-16). Wanneer wij dus worden beproefd, wanneer lijden – ook onbegrijpelijk en ogenschijnlijk zinloos lijden – ons overkomt, wenden wij ons tot Hem Die ondanks zondeloosheid gehoorzaam is geweest in de leerschool van het lijden (cf. Heb 5,8) en vragen Hem ons de genade van het vertrouwen en de overgave te schenken om Hem na te volgen en ons kruis te dragen zoals Hij Zijn kruis heeft gedragen (cf. Mt 16,24). Lijden

blijft deel van ons leven en het is gezonder het te aanvaarden als het onvermijdelijk blijkt dan daarom in bitterheid ons van God af te keren en Zijn bestaan te loochenen.

Hij is niet alleen te rechter zijde gezeten, zoals de psalmist heeft voorgezegd (cf. 110,1.4-5), Hij verblijft daar op die ereplaats als de eeuwige hogepriester naar de orde van Melchisedek (cf. Heb 5,6.10;6,20), priester van God de Allerhoogste die Abraham brood en wijn heeft aangeboden en hem heeft gezegd (cf. Gn 14,18-19). Zijn naam betekent 'koning van gerechtigheid' en hij is koning – koning van Salem hetwelk 'vredevorst'beduidt (cf. Heb 7,2). Hij geldt als de stamvader van het joodse priesterschap, de priesters uit de stam van Levi die Jahweh's tent en tempel in Salem, in Jerusalem hebben bediend (cf. Ps 76,3). Het levitische priesterschap is van vader op zoon overgedragen en die priesters hebben brand- en slachtoffers opgedragen (cf. Dt 18,1-8; cf. ook Nu 18; Heb 7). Zij allen gingen dood. Ons aller einde is immers onherroepelijk, ons leven een vluchtige schaduw die voorbij gaat als laatste sporen van een wolk, als een nevel die wordt opgelost en verdreven door de stralen van de zon (cf. W 2,4-5). En wat te zeggen van de brand- en slachtoffers? Die behagen de Heer niet, schrijft Jesaja al (cf. 1,10-17; cf. ook 1 S 15,22; Heb 10,8-10): De Heer ziet liever gerechtigheid en onderwerping van de eigen wil aan die van God. Om Gods wil te doen is de Zoon gekomen en door Zijn wilsvulling zijn wij geheiligd – dat is het offer van het lichaam van Jesus Christus.

Melchisedek, zo Hebreeën (cf. 7,3), beeldt Christus vooraf – hij lijkt op de Zoon van God. Maar de orde van Melchisedek is nu in Christus van tijdelijkheid naar eeuwigheid overgegaan. Daarmee is de erfelijkheid van het priesterschap opgeheven en zijn de vele brand- en slachtoffers in het ene offer van Jesus Christus overbodig geworden. Want welke priester heeft zich voordien in lijden en dood moeten offeren en is als zondebok het Lam geworden dat naar de slachtbank is geleid (cf. Js 53,7)?

Hij bedient nu het waarachtige heiligdom dat in de hemel is, de tent – niet opgeslagen door mensen maar door de Heer. De bediening daar is verhevener dan die hier in heiligdommen die slechts een schaduw zijn van het hemelse heiligdom, zoals ook het Nieuwe Verbond, waarvan Christus de middelaar is, verhevener is dan het Oude. Het eerste Verbond is verouderd, het tweede is nieuw. (Cf. Heb 8,2.6.13) In het tweede wordt het eerste voltooid (cf. Lc 16,16-17). Het Nieuwe Testament bekroont het Oude Testament. Het ene offer van Goede Vrijdag vervangt de vele offers van Grote Verzoendag.

In Christus is de nieuwe orde van Melchisedek gekomen. Zijn priesterschap is eeuwig. 'Het bloed van Zijn offer is Zijn eigen bloed, niet dat van bokken en kalveren. Zo is Hij het hemelse heiligdom binnengegaan – voor eens en voor immer – en zo heeft Hij de eeuwige verlossing verkregen.' (Heb 9,12) In dat hemelse heiligdom blijft Hij ons nabij. Hij behoeft Zich daar niet telkens nog eens te offeren. Hij is slechts één maal verschenen om Zich één maal te offeren en onze zonden te delgen die Hij op Zich heeft genomen (cf. Heb 9,24-26). Hij, de Heer, bedient daar het heiligdom. Daar viert Hij voor eeuwig liturgie, zoals wij op grond van de Apokalyps van Joannes nader bevroeden. En in afschaduwing van de hemelse liturgie en gericht daarop vieren wij hier in onze door mensenhanden vervaardigde heiligdommen eveneens liturgie. Ook wij laten de tijd achter ons en vermeien ons in het bestendige nu als in de hemel. Wij gedenken Zijn enige offer en stellen dat enige offer, dat heden is en buiten de tijd staat, telkens tegenwoordig. En wij brengen aan Gods verheven Majesteit dat volmaakte offer, dat heilige offer, dat vlekkeloze offer en smeken Hem gedenken en beleven en aanwezig doen zijn van dat ene offer van Christus te aanvaarden, zoals Hij eens heeft aanvaard de gaven van Abel, het offer van Abraham en de offergave van Melchisedek (cf. *Canon Romanus*).

Het koninklijke priesterschap van Melchisedek in de tijdelijkheid van toen is koninklijk priesterschap van Christus in de eeuwigheid geworden. Jesus de Christus is de hemel binnengegaan om als de Zoon bij de Vader voor ons steeds tussen beide te komen, nu Hij onze zonden heeft gedelgd en ons met God heeft verzoend. In Christus is het Rijk Gods reeds gekomen dat volkomen zal zijn, wanneer Hij voor de tweede maal zal verschijnen op het einde van de tijd – om het laatste oordeel over ons uit

te spreken en tevens heil te brengen aan allen die naar Hem uitzien. (Cf. Heb 9,24-28) Daarom verkondigen wij Jesus' dood en daarom belijden wij Jesus' verrijzenis tot Hij wederkeert als Christus Koning op de jongste dag.